

О. С. Єфремова,
аспірант кафедри економічної теорії та конкурентної політики,
Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

О. Yefremova,
postgraduate student of Department of Economic Theory and Competition Policy,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

SMALL ENTREPRENEURSHIP CREDITING IN UKRAINE

У статті розглянуто специфіку фінансового забезпечення розвитку малих підприємств за участю держави та місцевих органів самоврядування та пошук альтернативних джерел фінансування вітчизняного малого підприємництва в розрізі міжнародного досвіду. Виділено підсистеми системи підтримки малого підприємництва та елементи фінансової підтримки розвитку малого підприємництва на рівні держави. Досліджено проблеми розвитку банківського кредитування та перешкод активізації кредитування малого підприємництва загалом. Досліджено та висвітлено інформацію щодо найбільш активного суб'єкту у сфері мікрокредитування в Україні Німецько-Українського фонду. Розглянуто специфічні критерії прийнятності Німецько-Українського фонду для України як банка-партнера, оскільки саме Програма мікрокредитування Німецько-Українського фонду є найбільшою за обсягами програмою підтримки та розвитку малого підприємництва у національній економіці.

The article deals with the small entrepreneurship financial support development specifics with the participation of the state and local self-government bodies and the search for small entrepreneurship domestic financing alternative sources in the context of international experience. The small entrepreneurship support system subsystem and small entrepreneurship financial support development elements at the state level are highlighted. The bank crediting development problems and obstacles to the small entrepreneurship crediting activation in general are investigated. The information about the most active microcrediting subject in Ukraine, the German-Ukrainian Fund has been researched. We consider the specific eligibility criteria of the German-Ukrainian Fund as a partner bank for Ukraine, because micro-credit program of the German-Ukrainian Fund is the largest in terms of small entrepreneurship program support and development in the national economy.

Ключові слова: мале підприємництво, малий та середній бізнес, фінансова державна підтримка, бізнес-клімат, система кредитування МП, мікрокредитування.

Key words: small entrepreneurship, small and medium business, financial state support, business climate, SE crediting system, microcrediting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

Досвід країн, що активно впроваджують економічні реформи на підтримку і стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, досягають суттєвого економічного зростання, впроваджуючи даний напрям політики. Фінансове забезпечення розвитку малих підприємств за участю держави та місцевих органів самоврядування є складовою системи підтримки малого підприємництва, концепція якої зводиться до вирішення завдань функціонування недержавного сектора національної економіки через використання методів макроекономічного регулювання.

Виділемо такі підсистеми системи підтримки малого підприємництва:

- організаційна (суб'єкти та об'єкти управління, інформаційні, фінансові та ресурсні потоки між ними);
- функціональна (аналіз, планування, організація і контроль);
- підсистеми нормативно-правового, інформаційного та фінансового забезпечення.

Крім того, політику підтримки розвитку малого та середнього підприємництва (МСП) слід розглядати у взаємозв'язку з іншими елементами державної політики: політики у сфері державних фінансів (бюджетна політика), торговельної та регуляторної політики, політики в галузі освіти та науки, політики регіонального розвитку [1; 2].

Реалізація державної політики саме фінансової підтримки має наразі найгостріші прогавини для підпри-

ємств малого бізнесу на теренах України, тому вимагає підвищення рівня пріоритетності. Концентрація державної підтримки має бути зосереджена на налагоджені привабливого бізнес-клімату для стартапів, інновацій, розгалуження фінансування щодо місцевих ресурсів, сільської місцевості, депресивних територій тощо). При цьому об'єктами інфраструктури підтримки малого та середнього бізнесу є: регіональні агенції розвитку підприємництва, кредитно-гарантійні установи (фінансова підтримка), бізнес-інкубатори (підтримка стартапів), бізнес-центри (інформаційна підтримка), інноваційні та консалтингові центри, які гостро вимагають запозичення успішного зарубіжного досвіду.

Загалом, можна виділити три основних елемента фінансової підтримки розвитку малого підприємництва на рівні держави [1—3]:

1. Бюджетний механізм, який передбачає широкий спектр прямої і непрямої фінансової підтримки розвитку малого підприємництва, що здійснюється усіма ланками бюджетної системи країни (фінансові механізми державного бюджету та бюджетів різних рівнів).

2. Податковий режим (спеціальні податкові режими, податкові пільги, податкові канікули, спрощені правила ведення бухгалтерського обліку, спрощені форми податкових декларацій).

3. Кредитний механізм, що включає державну підтримку у вигляді пільгового кредитування (компенсація кредитних ставок комерційним банкам), фінансування з державних та регіональних фондів підтримки малого підприємництва, державні гарантії та гарантії

Таблиця 1. Кредитування малого підприємництва за видами економічної діяльності

Галузь	Сума короткострокових кредитів, тис. грн					
	На 1 мале підприємство			На 1 мікропідприємство		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Сільське, лісове та рибне господарство	112,6	205,8	225,7	53,9	139,1	119,9
Промисловість	195,6	173,6	239,0	153,6	123,0	120,2
Будівництво	234,8	249,0	249,5	160,7	177,3	213,9
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	443,1	614,3	630,0	329,7	445,7	458,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	161,8	171,5	245,6	56,4	97,3	158,5
Тимчасове розміщення та організація харчування	34,8	50,2	46,3	13,1	14,5	17,4
Інформація та телекомунікації	137,5	71,8	93,3	125,8	38,0	42,0
Фінансова та страхова діяльність	1452,6	1467,0	1869,1	819,0	855,0	962,9
Операції з нерухомим майном	548,9	956,4	808,0	435,5	921,4	594,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	413,8	752,4	775,1	409,4	709,2	632,4
Діяльність у сфері адміністративного допоміжного обслуговування	196,4	222,1	265,7	192,3	191,6	161,2
Освіта	9,5	16,1	24,6	0,4	18,4	28,6
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	7,2	5,1	13,7	1,6	4,1	11,4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	123,1	302,5	313,0	8,8	203,6	208,0
Надання інших видів послуг	3,2	2,7	1,5	1,7	1,1	0,8

Джерело: опрацьовано на основі [3; 6].

місцевих органів влади, фінансово-майнова підтримка через лізинговий механізм.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблеми та джерела фінансування розвитку малого та середнього бізнесу висвітлювали в своїх працях такі вітчизняні науковці, як: О.Ю. Апостолюк [1], І.М. Холоменюк [2] і т.д. Питання кредитування малого та середнього бізнесу в Україні є дослідженням багатьох вчених, серед яких: І. Гонта [4], Р.Л. Синоверський [5] тощо. А проблеми банківського кредитування та мікрокредитування малого підприємництва зокрема, такими науковцями: Ю.М. Галіцейська [8], Ж.П. Лозінська [9] і т.д. Проте сучасні реалії вимагають свіжих ідей для вирішення цих питань, навіть за умови постійних пошуків шляхів ведення бізнесу в Україні та за кордоном видатними науковцями, як В. Беспалько [10] та Р.Дж. Діглер [13] та ін.

МЕТА СТАТТІ

Метою дослідження є пошук державних та альтернативних джерел фінансування для розвитку малого підприємництва в Україні в розрізі міжнародного досвіду та підбиття певних позитивних та негативних результатів у національній економіці.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Успішний розвиток малого підприємництва значною мірою залежить від забезпеченості підприємств фінансовими ресурсами як довго-, так і короткострокового характеру. Дефіцит фінансових ресурсів — типова проблема, з якою стикаються малі підприємства. Більше того, без адекватної фінансової підтримки реалізація потенціалу малого підприємництва у вирішенні соціально-економічних проблем неможлива. В цьому контексті особливої уваги заслуговує проблематика банківського кредитування як основного зовнішнього джерела фінансування діяльності підприємства.

Нестача фінансових ресурсів небезпечна з двох точок зору. По-перше, у випадку економічної дестабілізації, суттєвого зниження попиту виникає загроза суттєвої частки малих підприємств з усіма соціально-еко-

номічними наслідками для регіону. По-друге, багато успішних та динамічних підприємств опиняються в пастці незначних масштабів бізнесу, оскільки мають недостатньо сил, аби вийти за вузькі рамки існуючих фінансових можливостей [3—6].

Як показали проведені дослідження, якщо не враховувати фінансову діяльність, де кредитування відіграє специфічну роль, то найбільша сума кредитних ресурсів на одне підприємство припадає на сферу операцій з нерухомим майном, а також професійно-наукову та технічну діяльність [7; 8].

Серед основних галузей найбільше кредитних ресурсів короткострокового характеру припадає на підприємства торгівлі, дещо менше — на будівництво, промисловість та сільське господарство. Позитивним можна вважати той факт, що практично у всіх галузях економіки відбулося зростання показника кредитних ресурсів в розрахунку на одне мале підприємство. Водночас помітною залишається різниця між забезпеченістю кредитними коштами малих підприємств та мікропідприємств, а масштаби кредитного забезпечення малого бізнесу залишаються недостатніми для покриття потреби у фінансуванні розвитку суб'єктів господарювання [4—6].

Для банківських установ, кредитування малого середнього бізнесу України надзвичайно ускладнено через високий рівень економічного ризику, що практично виключає можливість довгострокового інвестування. Суб'єкти малого та середнього підприємництва в основному утримують в обороті майже весь свій капітал, і в умовах існуючої економічної нестабільності надають перевагу швидким операціям, зв'язку чим втрачають інвестиційну привабливість як для вітчизняного, так для іноземного інвестора [9; 10].

Проблеми розвитку банківського кредитування мають багатогранний характер, що обумовлює необхідність комплексного підходу до їх вирішення.

Підвищений рівень вимогливості банків щодо потенційних позичальників-малих підприємств обумовлений специфічними рисами діяльності малого підприємництва, що проявляється у [9; 10]:

- нестачі основного капіталу малих підприємств, наслідком чого є зниження заставних можливостей. Лише незначна частка малих підприємств мають у власності комерційну нерухомість, більшість працює в орендованих приміщеннях і з використанням орендованого обладнання;
- незначному обсязі власних ресурсів у зв'язку з невеликими оборотами та масштабом бізнесу;
- характерному для малих підприємств короткій життєвому циклі і, відповідно, відсутності репутації на ринку фінансових послуг, кредитної історії;
- незначній, в порівнянні з великим та середнім бізнесом, потребі в обсягах зовнішнього позикового фінансування, що обумовлює зростання операційних витрат при фінансуванні;
- непрозорості господарської діяльності, пов'язаної із наявністю тіньового обороту;
- невідповідності рентабельності вкладеного капіталу величині процентних ставок за кредитними операціями, до яких додаються ще комісії;
- недостатності спеціальних знань у фінансово-економічній сфері, що призводить до виникнення проблем при підготовці фінансової документації, необхідної для одержання фінансування, а також до неефективного управління позиковими коштами.

Однією із найсуттєвіших проблем, що перешкоджають активізації кредитування малого підприємництва, є високий ризик кредитних операцій, з одної сторони, та відсутність дієвих механізмів його мінімізації, з іншої.

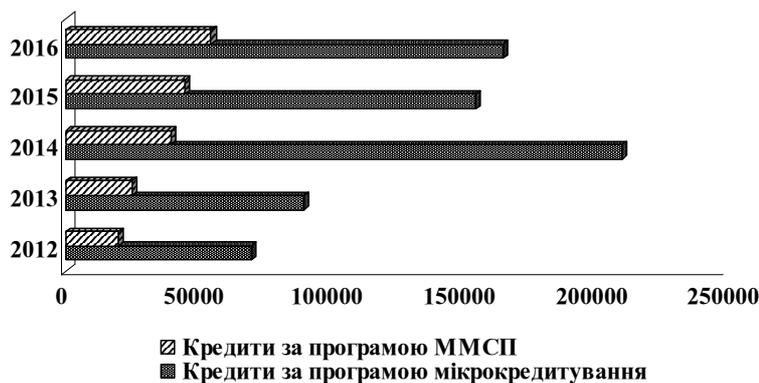

Рис. 1. Динаміка фінансування НУФ програм кредитування малого та середнього бізнесу, 2012–2016 р.р., тис. грн

Джерело: [11].

Загальновідомим є той факт, що ставки за кредитами малому бізнесу є суттєво вищими, аніж ціна кредитних ресурсів, що пропонуються великому бізнесу. Водночас прибутковість діяльності малого бізнесу часто є нижчою, аніж дохідність здійснення господарської діяльності великими підприємствами. В результаті виникає ситуація невідповідності рентабельності діяльності малого бізнесу розміру процентних ставок за кредитами. Цю проблему можна вирішити шляхом поєднання низки заходів [1; 5; 6; 11]:

1) використання кредитних ресурсів міжнародних фінансових організацій;

2) субсидування за рахунок коштів державного бюджету процентної ставки за кредитами малим підприємствам, які працюють в галузях з низьким рівнем рентабельності;

3) активізація програм регіональної підтримки малого підприємництва в частині часткової компенсації кредитної ставки;

4) використання банками механізмів маркетингових досліджень, цільова сегментація клієнтів-малих підприємств;

5) кооперація банків і великих підприємств для спільного кредитування малого підприємництва.

Найбільш активно у сфері мікрокредитування в Україні працює Німецько-Український фонд (далі — НУФ), який був створений у 1996 р. у рамках програми "TRANSFORM", започаткованої федеральним урядом Німеччини. Створення НУФ відбулось після підписання Договору про грант між НБУ та Kreditanstalt für Wiederaufbau (Німецькою Кредитною Установою для Відбудови, далі — KfW) з метою підвищення конкурентоспроможності мікро— та малих підприємств шляхом надання їм доступу до фінансування через уповноважені українські банки-партнери. KfW виділяв кошти гранту окремими траншами на процентний рахунок, які подавалися НБУ [11; 12].

Для досягнення задекларованих цілей діяльності НУФ здійснює розміщення на договірних засадах коштів у визначених українських банках-партнерах, що відповідають конкретним технічним та фінансовим критеріям.

Зокрема, щоб набути та утримувати статус банка-партнера НУФ, банк повинен, задовольняти такі загальні вимоги [11]:

— бути зареєстрованим в Україні;

— контрольний пакет акцій (часток власності) банку має належати приватним юридичним і фізичним особам;

— дотримуватися регулятивних вимог НБУ, зокрема, щодо відповідності регулятивного капіталу нормативно-ліцензійним вимогам, дотримання економічних нормативів, норм обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку в Національному банку України, нормативно-правових актів Національного банку України, формування резервів за активними операціями, та чинного законодавства України;

— бути учасником кредитного бюро та (або) Єдиної інформаційної системи "Реєстр позичальників";

— надати НУФ інформацію про присвоєння рейтингових оцінок банку національними/ міжнародними рейтинговими агентствами та Національним банком України (за результатами комплексних інспекційних перевірок) з коментарями та обґрунтуваннями;

— вести прибуткову діяльність не менше трьох років;

— підтримувати частку проблемних активів (прострочені та сумнівні) у загальному портфелі банку, не більше 5%;

— підтримувати частку залучених коштів на міжбанківському ринку в загальних зобов'язаннях, не більше 45%;

— частка сум всіх вимог банку до 10 найбільших контрагентів або груп пов'язаних контрагентів (за винятком банківських установ), а також всіх позабалансових зобов'язань банку щодо цих контрагентів (або груп пов'язаних контрагентів), не повинна перевищувати 50% кредитного портфелю банку;

— підтримувати частку негативно класифікованих активів в загальних активах на рівні не більше 10%.

Крім того, щоб відповідати специфічним критеріям прийнятності, банк-партнер зобов'язаний:

— у рамках програми мікрокредитування НУФ:

— кредитувати найпріоритетнішу для цієї програми групу позичальників — мікропозичальників, що отримують кредити у розмірі до 7,500 євро;

— не допускати перевищення частки прострочених субкредитів (термін прострочення яких складає понад 30 днів) більше 3%;

— не допускати перевищення частки прострочених субкредитів (термін прострочення яких складає понад 30 днів) більше 5%.

— дотримуватись величини середнього розміру субкредитів у межах до 50 000 євро;

— у рамках програми кредитування ММСП України за пріоритетними галузевими напрямками:

— дотримуватись величини середнього розміру субкредитів у межах 60 000 євро (в гривневому еквіваленті);

— не допускати перевищення частки прострочених субкредитів (термін прострочення яких складає понад 30 днів) більше 3% [11].

Таким чином, участь комерційних банків у програмах мікрокредитування міжнародних кредитних інститутів, і зокрема НУФ, не лише дозволяє отримати довгострокові кредитні ресурси та здешевити кредити для малого підприємництва, але й стимулює комерційні банки дотримуватись певних критеріїв фінансової стійкості, що, безумовно, позитивно впливає на банківську систему загалом.

Банками-партнерами Німецько-Українського фонду є 4 банки:

АБ "Укргазбанк", ПАТ "Мегабанк", ПАТ "ПроКредит Банк", ПАТ "Міжнародний інвестиційний банк".

Найбільшою за обсягами програмою НУФ є Програма мікрокредитування, її фінансування охоплює 40—60% кредитного портфеля НУФ. Водночас, як видно з рисунка 1 після зростання обсягів фінансування за програмою мікрокредитування у 2012—2014 рр., відбулось зменшення суми виданих кредитів майже на 25% у 2015 р. Більше того, кредити, видані під програмою мікрокредитування характеризуються високим рівнем кредитного ризику: у 2015 року частка кредитів з простроченою заборгованістю понад 90 днів, складала 65,4% від обсягу наданих позик за цією програмою, що становило 38,5% всього кредитного портфеля НУФ у 2015 р. [11].

Негативні тенденції, на нашу думку, певною мірою пов'язані із "лояльністю" програми. Як вже зазначалося вище, програма мікрокредитування НУФ характеризується найменшою кількістю обмежень, зокрема:

— кредити можуть надаватись усім малим та середнім підприємствам, тоді як дві інші програми перед-

бачають кредитування підприємств з кількістю працівників до 250 осіб та оборотом до 5 млн євро;

— відсоткова ставка за мікрокредитом визначається банками-партнерами, тоді як у програмі кредитування ММСП України за пріоритетними галузевими напрямками встановлено максимально допустимий рівень ставки.

З іншого боку, програма мікрокредитування НУФ передбачає диференціацію максимального розміру кредиту залежно від організаційно-правової форми ведення бізнесу та розмірів підприємства. Зокрема, якщо мікропідприємство або ФОП за програмою мікрокредитування НУФ може максимально одержати кредит у сумі до 25 тис. євро, то за програмою з рефінансування заходів підтримки системи кредитування у сільській місцевості максимально можлива сума кредиту є в десять разів більшою і становить 250 тис. євро.

На сьогодні в Україні мікрокредитування розвивається лише у двох напрямках:

— у рамках співпраці з міжнародними фінансовими організаціями (НУФ, ЄБРР);

— надання мікрокредитів малому бізнесу (з відшкодуванням частини відсотків) у рамках співпраці комерційних банків з місцевими органами влади на регіональному рівні [12; 13].

Порівнюючи стан мікрокредитування в Україні з можливостями використання цього інструменту загалом, на сьогоднішній день потенціал мікрокредитування використовується навіть не наполовину.

ВИСНОВКИ

Таким чином, незважаючи на виявлені позитивні зрушення, що безперечно є ознакою покращення ситуації, рівень фінансового забезпечення малих підприємств як власними, так і позиковими ресурсами залишається недостатнім. Водночас, якщо проблематика формування власних джерел фінансового забезпечення в основному пов'язана із сферою внутрішньофірмового менеджменту, то питання організації кредитного забезпечення виходить далеко за межі мікросфери і може бути вирішене шляхом ефективного регулювання партнерських відносин фінансових установ та малих підприємств на макро- та міжнародному рівнях.

Література:

1. Апостолук О.Ю. Державна фінансова політика підтримки розвитку малого підприємництва [Текст]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08 / Апостолук Олександр Юрійович; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2017. — 20 с. — Режим доступу: <https://www.knteu.kiev.ua/file/Mg==/51c36fd38e8f012676d94ae0576a89a4.pdf>

2. Холоменюк І.М. Джерела та проблеми фінансування розвитку малого та середнього бізнесу: вітчизняний та закордонний досвід / І.М. Холоменюк // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Економіка і менеджмент. — 2016. — Вип. 18. — С. 113—116.

3. Опитування про умови кредитування [Електронний ресурс] // Національний банк України. — 2017. — Вип. № 11 (23). — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=52647578>

4. Гонта І. Кредитування малого та середнього бізнесу в Україні: бути чи не бути? [Електронний ресурс] / І. Гонта // Проект "Checkpoint". — Режим доступу: <https://ckp.in.ua/business/13431>

5. Синоверський Р.А. Кредитування малого та середнього бізнесу: проблеми та перспективи / Р.А. Синоверський // Економіка та держава. — 2016. — № 9. — С. 72—76.

6. Статистичний збірник "Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва" / За редакцією Кузнецової Маргарити Станіславівни / Державна служба статистики України. — 2016. — 515 с.

7. Діяльність суб'єктів малого підприємництва: статистичний збірник / За ред. І.Ж. Жук. — К.: ТОВ "Август трейд", 2016. — 195 с.

8. Галіцейська Ю.М. Проблеми банківського кредитування малого і середнього підприємництва // Молодий вчений. — 2016. — № 12.1 (40). — С. 689—693.

9. Лозінська Ж.П. Проблеми розвитку банківського кредитування малого бізнесу / Ж.П. Лозінська // Nauka i studia — 2017. — № 13 (174). — С. 3—11.

10. Беспалько В. Скільки коштує вести бізнес в Україні [Електронний ресурс] / В. Беспалько // Дзеркало Тижня. — № 1149. — 24 червня — 30 червня 2017. — Режим доступу: <https://dt.ua/business/skilki-koshtuyevesti-biznes-v-ukrayini-246479.html>

11. Офіційний веб-сайт Німецько-Українського фонду [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://guf.gov.ua>

12. Лозінська Ж.П. Мікрокредитування в системі фінансового забезпечення малих підприємств / Ж.П. Лозінська // Економічний вісник запорізької державної інженерної академії. — 2017. — № 3 (09). — С. 124—129.

13. Dilger R. J. Small Business Administration 7 (a) Loan Guaranty Program Congressional Research Service / R.J. Dilger [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.fas.org/>

References:

1. Apostoliuk, O.Iu. (2017), "Small entrepreneurship development state financial policy support", Ph.D. Thesis, Money, Finance and Credit, Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine.

2. Kholomeniuk, I. M. (2016), "Small and medium-sized businesses development financing sources and problems: domestic and foreign experience", *Ekonomika i menedzhment*, vol. 18, pp. 113—116.

3. The official site of National Bank of Ukraine (2017), "The credit conditions survey", available at: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=52647578> (Accessed 05 July 2018).

4. Honta, I. (2016), "Small and medium businesses crediting in Ukraine: to be or not to be?", Projekt "Checkpoint", [Online], available at: <https://ckp.in.ua/business/13431> (Accessed 05 July 2018).

5. Synoverskyi, R. L. (2016), "Small and medium-sized businesses crediting: problems and prospects", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 9, pp. 72—76.

6. Statistics Service of Ukraine (2016), *Dialnist sub'iektiv velykoho, serednoho, maloho ta mikropidpriemnytstva. Statystychnyj zbirnyk* [Edited by Kuznetsova Margarita Stanislavovna. Statistics digest State], Derzhkomstat, Kyiv, Ukraine.

7. Zhuk, I. Zh. (2016), *Dial'nist' sub'iektiv maloho pidpriemnytstva: statystychnyj zbirnyk* [Small entrepreneurship entities activity. Statistics digest], Avhust treid, Kyiv, Ukraine.

8. Halitseiska, Yu.M. (2016), "The problems of bank crediting to SMEs", *Molodyi vchenyi*, vol. 12.1 (40), pp. 689—693.

9. Lozinska, Zh.P. (2017), "Small entrepreneurship bank crediting development problems", *Nauka i studia*, vol. 13 (174), pp. 3—11.

10. Bepalko, V. (2017), "How much does it cost to do business in Ukraine?", *Dzerkalo Tyzhnia*, [Online], available at: <https://dt.ua/business/skilki-koshtuyevesti-biznes-v-ukrayini-246479.html> (Accessed 05 July 2018).

11. The official site of the German-Ukrainian Foundation (2018), available at: <http://guf.gov.ua> (Accessed 05 July 2018).

12. Lozinska, Zh.P. (2017), "Microcrediting in the small entrepreneurship financial support system", *Ekonomichnyi visnyk zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, vol. 3 (09), pp. 124—129.

13. Dilger, R. J. (2018), "Small Business Administration 7 (a) Loan Guaranty Program Congressional Research Service", [Online], available at: <http://www.fas.org/> (Accessed 05 July 2018).

Стаття надійшла до редакції 10.07.2018 р.